

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

Факултет организационих наука

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ

Предмет: Подобност теме и кандидата Николе Медана за израду докторске дисертације

Одлуком Наставно-научног већа Факултета организационих наука Универзитета у Београду 05-01 бр. 3/92-16 од 03.09.2026. године именовани смо за чланове Комисије за оцену научне заснованости теме докторске дисертације кандидата **Николе Медана** под насловом:

„Детерминанте и улога интеграције ESG принципа у сектору осигурања у одрживом економском развоју Републике Србије“.

На основу материјала приложеног уз Захтев кандидата, Комисија подноси следећи

ИЗВЕШТАЈ

1. Подаци о кандидату

1.1. Биографски подаци

Никола Медан рођен је 11. октобра 1996. године у Београду. Основне студије завршио је 2020. године на Економском факултету Универзитета у Београду, на смеру *Трговински менаџмент и маркетинг*, а мастер студије 2021. године на студијском програму *Економска политика и развој*. Мастер рад био је посвећен анализи привредног развоја као основе за анализу развоја тржишта осигурања у Србији, Хрватској и Словенији, са посебним фокусом на утицај привредног развоја на развој тржишта осигурања. Докторске студије на Факултету организационих наука Универзитета у Београду, на смеру *Менаџмент и организација*, уписао је 2022. године.

Професионалну каријеру у Триглав осигурању а.д.о. Београд започео је 2020. године. Радио је у области управљања ризицима и контролинга, затим као преузимаач ризика за иностране програме, док од јануара 2025. године обавља функцију шефа Службе за реосигурање, саосигурање и осигурање по иностраним програмима.

У мају 2025. године завршио је *Међународну пословну академију Триглав (ТІВА)*, развојни програм Триглав групе усмерен на развој стручних и управљачких компетенција, са сертификатом Економског факултета Универзитета у Љубљани.

1.2. Стечено научноистраживачко искуство

Кандидат Никола Медан је у академској 2022/2023. години уписао докторске студије на Факултету организационих наука, Универзитета у Београду на студијском програму *Менаџмент и организација*, и положио је све испите предвиђене планом студијског програма са просечном оценом 10,00 (десет). У наставку следи списак положених предмета на докторским студијама са оценама и ЕСПБ бодовима.

Називи предмета	Оцена	ЕСПБ
Методологија научно-истраживачког рада	10 (десет)	10
Квантитативни модели и методе у менаџменту	10 (десет)	10
Статистика у менаџменту	10 (десет)	10
ИСИТ у маркетингу и комуникацијама - одабрана поглавља	10 (десет)	10
Еколошки менаџмент и одрживи развој	10 (десет)	10
Интегрисане комуникације	10 (десет)	10
Савремена економија	10 (десет)	10
Менаџмент људских ресурса - одабрана поглавља	10 (десет)	10
Менаџмент развоја	10 (десет)	10

Кандидат је дана 09.09.2026. године успешно одбранио приступни рад за израду докторске дисертације под називом „Развој методолошког оквира за процену улоге осигуравајућег сектора у одрживом економском развоју Србије” и на тај начин остварио додатних 30 ЕСПБ бодова.

У наставку ће бити приказане научноистраживачке активности кандидата. Оне обухватају радове објављене на конференцијама и у часописима, и преглед положених испита.

1. **Medan N.** (2024). Enhancing marketing intelligence in the insurance sector: A study in the Belgrade region. *Journal of Information Technology and Applications (JITA)*, Vol. 14, No.1, ISSN: 2232-9625 (print), ISSN: 2233-0194 (online), p. 17-22. [doi: 10.7251/JIT2401017M] (M53)
2. Tomaš-Miskin S., Vitomir J., S., Dragosavac M., **Medan N.**, Radaković M., Goran V., Davidov T., Popović S. (2022). The significance of archiving documentation and assessment quality of archiving financial documentation given by top managers. *Economics of agriculture*, Vol. 69, No. 4, ISSN: 0352-3462, p. 991-1002. [doi:10.5937/ekoPolj2204991T] (M24)
3. Vitomir J., **Medan N.**, Vitomir G. (2022). Application of forensic accounting in companies observed in the framework of the making of management decisions by top management in the Republic of Serbia. *Megatrend revija*, Vol. 19, No.2, ISSN: 1820-3159, p. 55-68. [doi: 10.5937/MegRev2202055V] (M51)
4. Lutovac Đaković M. D., **Medan N.** V. (2021). Economic consequences of Covid-19 in the Serbian industry. The role of artificial intelligence as a concept of logistics 4.0 in international logistics management. *IX International Scientific Symposium – Economy and Covid-19*, Bijeljina, 18 Jun 2021 ISBN: 978-99955-45-37-6, p. 100-110. (M63)

5. **Medan N.** (2024). Research on corporate reputation in companies in Serbia. *XIX International Symposium SymOrg 2024 - Unlocking the Hidden Potentials of Organization Through Merging of Humans and Digitals*, Zlatibor, 12-15 Jun 2024. ISBN: 978-86-7680-464-1, p. 582-588. (M63)
6. **Medan N.** (2023). The significance of determining factors influence on insurance using the T-test and correlation analysis of costs in the business of large and medium-sized companies in the Republic of Serbia. *II International Multidisciplinary Scientific and Professional Conference BELECON*, Beograd, 2 Jun 2023, ISBN: 978-86-7169-634-0, p. 283-291. (M33)
7. **Medan N., Kresović D.** (2025). Improving the Insurance Industry: A Conceptual Framework for Applying Machine Learning Based on a Systematic Literature Review. *Ekonomski signali*, Vol. 20, No.2, ISSN: 1452-4457, p. 81-102 [doi:10.5937/ekonsig2502051M] (M52)

1.3. Оцена подобности кандидата за рад на предложеној теми

Узимајући у обзир:

- резултате остварене током досадашњег образовања;
- резултате досадашњег научноистраживачког рада, остварене кроз више објављених научних радова у областима осигурања, корпоративног управљања и репутације, вештачке интелигенције и машинског учења, са посебним фокусом на примену савремених технологија и аналитичких метода у пословању и сектору осигурања;
- вишегодишње професионално искуство стечено у компанији *Triglav osiguranje a.d.o.*, кроз обављање различитих стручних и руководећих послова,

закључује се да је кандидат Никола Медан у потпуности квалификован и припремљен да тему докторске дисертације самостално истражује и пружи научно-стручне доприносе у тој области.

2. Предмет и циљ истраживања

Предмет истраживања је свеобухватно испитивање улоге осигуравајућег сектора у подстицању одрживог економског раста Републике Србије са посебним фокусом на примену еколошких, друштвених и управљачких (ESG) принципа у пословању осигуравајућих друштава. У раду ће се покушати сагледати како примена савремених концепата одрживости утиче на економску и друштвену функцију осигуравајућег сектора.

Осигуравајући сектор је један од важнијих делова финансијског система који доприноси финансијској стабилности, заштити привредних субјеката од различитих ризика и подстиче економски раст. Из тог разлога, примена ESG принципа у сектору осигурања има значајну улогу јер се на овај начин повезују финансијски (економски) циљеви са друштвеном одговорношћу, заштитом животне средине и ефективним корпоративним управљањем.

Истраживање обухвата анализу развоја и структуре тржишта осигурања у Републици Србији, јер према извештајима ово тржиште је релативно мање развијено у односу на тржишта развијених економија и Европске уније (ЕУ). Обратиће се посебна пажња на институционални регулаторни оквир који дефинише услове пословање сектора осигурања, као и на утицај међународних стандарда и директивна, посебно ЕУ, у области одрживости на домаће тржите осигурања. Из тог разлога, анализира се у којој мери осигуравајућа друштва у Републици Србији препознају значај ESG принципа и на који начин их интегришу у своје пословне стратегије и оперативне активности.

Поред тога, предмет истраживања је и испитивање повезаности између примене ESG принципа у сектору осигурања и одрживог економског развоја. Истраживање је такође усмерено и на препознавање препрека и ограничења са којим се суочавају осигуравајућа друштва у процесу

ESG интеграције, али и на препознавање потенцијалне примене ESG принципа и развој одрживог osигурања у Републици Србији.

Основни циљ истраживања је да се применом одговарајућих квалитативних и квантитативних метода, емпиријски испита улога интеграције ESG принципа у сектору осигурања у одрживом економском развоју Републике Србије. Полазећи од теоријских основа и истраживања, ово истраживање има циљ да прикаже како осигуравајући сектор путем примене ESG принципа може да допринесе финансијској стабилности, ефикаснијем управљању ризицима и економском расту.

Међутим, да би се ово испитало, потребно је прво да се види позиција и потенцијал овог сектора, па је због тога један од циљева и анализа тренутног стања, структура и динамике развоја тржишта осигурања у Републици Србији. Затим, да се утврди степен примене ESG принципа у пословању осигуравајућих друштава. Потом, да се испита утицај ESG интеграције на економске (финансијске) перформансе осигуравајућег друштва. Надаље, један од циљева је да се анализирају ефекти примене ESG принципа на стабилност, отпорност и одрживост сектора осигурања. У наставку, потребно је да се анализира и испита повезаност развоја осигуравајућег сектора са одрживим економским развојем. На крају, циљ је да се идентификују кључни институционални, регулаторни и тржишни фактори који утичу на интеграцију ESG принципа у сектор осигурања.

Почетна листа библиографских извора који ће се користити приликом израде докторске дисертације:

- [1] Aburto Barrera, L. I., & Wagner, J. (2023). A systematic literature review on sustainability issues along the value chain in insurance companies and pension funds. *Eur Actuar J.*
- [2] Algarhi, A. S. & Karimazondo, M. P. (2024). The Impact of ESG on Economic Growth: Evidence from BRICS+ Countries. *Theoretical Economics Letters*, 14, 1478-1487.
- [3] Allianz Commercial. (2018). The predictive power of ESG for insurance, доступно на <https://commercial.allianz.com/news-and-insights/expert-risk-articles/the-predictive-power-of-esg-for-insurance.html>
- [4] Allianz. (2020). Impact Underwriting: Sustainable insurance as an opportunity for society and business. https://www.allianz-trade.com/content/dam/onemarketing/aztrade/allianz-trade_com/en_gl/erd/publications/pdf/20_07_29_ImpactUnderwriting.pdf
- [5] Al-Qaruty, T. M., Alhorani, A. M., Dabbaghia, M. N., & Alheet, A. F. (2022). The impact of ESG strategies integration on the operational and reputational risks: Literature review for the listed insurance companies at Amman Stock Exchange. *International Journal of Health Sciences*, 6(S9), 1803–1824.
- [6] Arena, M. (2008). Does insurance market activity promote economic growth? A cross-country study for industrialized and developing countries. *Journal of Risk and Insurance*, 75(4), 921–946.
- [7] Bagh, T., Zhou, B., Alawi, S. M., & Azam, R. I. (2024). ESG resilience: Exploring the non-linear effects of ESG performance on firms' sustainable growth. *Research in International Business and Finance*, 70(Part A), Article 102305.
- [8] Baqis, M. H., Verma, R., Sharma, D., Moghalles, S. A. M., & Hasanc, S. A. S. (2024). The impact of environmental, social, and governance (ESG) practices on customer behavior towards the brand in light of digital transformation: Perceptions of university students. *Cogent Business & Management*, 11(1), 2371063.
- [9] Baranoff, E., Brockett, P. L., & Kahane, Y. (2009). Risk management for enterprises and individuals. Saylor Foundation.
- [10] Barrera, L.I.A., Wagner, J. (2023). A systematic literature review on sustainability issues along the value chain in insurance companies and pension funds. *European Actuarial Journal*, 13, 653-701.

- [11] BDO UAE. (2025). ESG – achieving our business goals through the UN SDGs, доступно на <https://www.bdo.ae/en-gb/insights/esg-%E2%80%93-achieving-our-business-goals-through-the-un-sdgs>
- [12] BlackRock. (2021a). Larry Fink's 2021 letter to CEOs. <https://www.blackrock.com/corporate/investor-relations/2021-larry-fink-ceo-letter>
- [13] BlackRock. (2021b). Global insurance report 2021. <https://www.blackrock.com>
- [14] Bloomberg. (2021). ESG assets may hit \$53 trillion by 2025, a third of global AUM. <https://www.bloomberg.com/professional/blog/esg-assets-may-hit-53-trillion-by-2025-a-third-of-global-aum/>
- [15] BNP Paribas. (2019). The ESG global survey 2019. <https://cib.bnpparibas/app/uploads/sites/2/2021/03/esg-global-survey-en-2019.pdf>
- [16] Brasch, T., & Eckert, C. (2024). Determinants and value of corporate social responsibility management: Empirical evidence from the insurance industry. *Risk Management and Insurance Review*, 27(3), 313–329.
- [17] CFI at Accion & IIF. (2018). Inclusive insurance: Closing the protection gap for emerging customers. <https://content.centerforfinancialinclusion.org/wp-content/uploads/sites/2/2018/08/Inclusive-Insurance-Final-2018.06.13.pdf>
- [18] Chen, Y., & Wan, X. (2022). Public perceptions of environmental, social, and governance (ESG) based on social media data: Evidence from China. *Science of the Total Environment*, 828, 154464.
- [19] Chiaramonte, L., Dreassi, A., Paltrinieri, A., & Piserà, S. (2020). Sustainability practices and stability in the insurance industry. *Sustainability*, 12(14), 1-21.
- [20] Choi, S., Jeong, K.-S., & Park, S. R. (2024). ESG activity recognition enhances organizational commitment and service-oriented organizational citizenship behavior among insurance call center staff. *Heliyon*, 10(11), e31999.
- [21] Cicirko, T., & Cicirko, M. (2023). Insurance sector challenges in the light of ESG. The case of Poland. *Journal of Management and Financial Sciences*. 51, 59-79. <https://doi.org/10.33119/JMFS.2024.51.3>
- [22] Courbage, C., & Nicholas, C. (2019). Who trusts insurance? Empirical evidence from seven industrialised countries. <https://ssrn.com/abstract=3404821>
- [23] Dawd, I., & Benlagha, N. (2023). Insurance and economic growth nexus: New evidence from OECD countries. *Cogent Economics & Finance*, 11(1), 2183660. <https://doi.org/10.1080/23322039.2023.2183660>
- [24] DDOR. (2024). DDOR osiguranje je ESG lider – zlatni standard održivog poslovanja. DDOR, Novi Sad.
- [25] DDOR. (2025). ESG okviri kao pokretači održivog razvoja u poslovanju. DDOR, Novi Sad.
- [26] DeBode, J. D., Armenakis, A. A., Feild, H. S., & Walker, A. G. (2013). Assessing ethical organizational culture: Refinement of a scale. *The Journal of Applied Behavioral Science*, 49(4), 460–484.
- [27] Deloitte. (2024). Insurance industry must seize ESG opportunities for competitive edge, доступно на <https://www.deloitte.com/ke/en/issues/climate/sustainability-and-climate/Insurance-industry-must-seize-ESG-opportunities.html>
- [28] Delova-Jolevska, E., Ilievski, A., Jolevski, L., Csiszárík-Kocsir, Á., & Varga, J. (2024). The impact of ESG risks on the economic growth in the Western Balkan countries. *Sustainability*, 16, 1–23.
- [29] Dempsey, N., Brown, C., & Bramley, G. (2012). The key to sustainable urban development in UK cities: The influence of density on social sustainability. *Progress in Planning*, 77, 89–141. <https://doi.org/10.1016/j.progress.2011.05.001>
- [30] Diaye, M.-A., Ho, S.-H., & Oueghlissi, R. (2021). ESG performance and economic growth: A panel co integration analysis. *Empirica*, 48, 1–25,

- [31] Dvorsky, J., & Kocmanová, A. (2024). Influencing ESG perception in SMEs through CSR, business ethics, and HRM: An empirical study in V4 countries. *Economic Interferences*, 26(66), 533–545.
- [32] Дунав осигурање. (2025). Животна средина и одрживи развој извештај за 2024. годину. Дунав осигурање, Београд.
- [33] Eccles, R., Ioannou, I., & Serafeim, G. (2014). The impact of corporate sustainability on organizational processes and performance. *Management Science*, 60(11), 2835–2857.
- [34] Edmans, A. (2012). The link between job satisfaction and firm value, with implications for corporate social responsibility. *Academy of Management Perspectives*, 26(4), 1–19. <https://doi.org/10.5465/amp.2012.0067>
- [35] EIOPA. (2019). Report on insurers' asset and liability management in relation to the illiquidity of their liabilities. https://www.eiopa.europa.eu/sites/default/files/publications/reports/eiopa_report_on_insurers_asset_and_liability_management_dec2019.pdf
- [36] Eizenberg, E., & Jabareen, Y. (2017). Social sustainability: A new conceptual framework. *Sustainability*, 9(1), 68. <https://www.mdpi.com/2071-1050/9/1/68>
- [37] Eling, M., & Lehmann, M. (2018). The impact of digitalization on the insurance value chain and the insurability of risks. *The Geneva Papers on Risk and Insurance—Issues and Practice*, 43, 359–396. <https://doi.org/10.1057/s41288-017-0073-0>
- [38] EU High-Level Group on Sustainable Finance. (2018). Financing a sustainable European economy. https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/180131-sustainable-finance-final-report_en.pdf
- [39] European banking authority. (2024). Transparency and Pillar 3, доступно на <https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/transparency-and-pillar-3>
- [40] European banking authority. (2024a). Pillar 3 data hub, доступно на <https://www.eba.europa.eu/risk-and-data-analysis/pillar-3-data-hub>
- [41] EUR-Lex 82013). Directive 2013/34/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on the annual financial statements, consolidated financial statements and related reports of certain types of undertakings, 2013, доступно на <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2013/34/oj/eng>
- [42] EUR-Lex. (2020). Regulation (EU) 2020/852 of the European Parliament and of the Council of 18 June 2020 on the establishment of a framework to facilitate sustainable investment, and amending Regulation (EU) 2019/2088. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:32020R0852>
- [43] European Commission. (2016). Regulation (EU) 2016/1011 of the European Parliament and of the Council of 8 June 2016 on indices used as benchmarks in financial instruments and financial contracts or to measure the performance of investment funds and amending Directives 2008/48/EC and 2014/17/EU and Regulation (EU) No 596/2014 (Text with EEA relevance), доступно на <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/1011/oj/eng>
- [44] European Commission. (2019). Regulation (EU) 2019/2088 of the European Parliament and of the Council of 27 November 2019 on sustainability-related disclosures in the financial services sector, доступно на <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2019/2088/oj/eng>
- [45] European Commission. (2023). Questions and Answers on the Adoption of European Sustainability Reporting Standards, доступно на https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_23_4043?_ga=2.140650235.830514047.1724301876-1464813297.1718858024
- [46] European Commission. (2024). Corporate Sustainability Reporting Directive, доступно на <https://finance.ec.europa.eu/>
- [47] Evdokimova, Y., Egorova, E., Shinkareva, O. (2021). Building a sustainable economy: opportunities and prospects. *Advances in Economics, Business and Management Research*, 195, 173-176.

- [48] Faruq, A. T. M., & Chowdhury, M. A. R. (2025). Financial markets and ESG: How big data is transforming sustainable investing in developing countries. arXiv.
- [49] Feor, L., Clarke, A., & Dougherty, I. (2023). Social impact measurement: A systematic literature review and future research directions. *World*, 4(4), 816-837.
- [50] Gatzert, N., Reichel, P., Zitzmann, A. (2020). Sustainability risks & opportunities in the insurance industry. Springer, Berlin.
- [51] GFTN (2025). How Can the Insurance Industry Help Address the S in ESG? Доступно на <https://gftn.co/insights/how-can-the-insurance-industry-help-address-the-s-in-esg>
- [52] GIZ. (2017). Inclusive insurance and the sustainable development goals. <https://us.milliman.com/-/media/milliman/pdfs/2021-articles/5-11-21-inclusive-insurance-and-the-sustainable-development-goals.ashx>
- [53] Goel, C., Bassi, P., & Pankaj. (2023). A Systematic Review of ESG Investing and Climate Change as a Sustainable Practice in the Insurance Industry. In *The Impact of Climate Change and Sustainability Standards on the Insurance Market*. Wiley.
- [54] Hasan, M. B., Verma, R., Sharma, D., Moghalles, S. A. M., & Hasanc, S. A. S. (2024). The impact of environmental, social, and governance (ESG) practices on customer behavior towards the brand in light of digital transformation: Perceptions of university students. *Cogent Business & Management*, 11(1), 2371063.
- [55] Hauke, J., & Kossowski, T. (2011). Comparison of values of pearson's and spearman's correlation coefficients on the same sets of data. *Quaestiones Geographicae*, 30(2), 87–93.
- [56] Herweijer, C., Ranger, N., & Ward, R. (2009). Adaptation to climate change: Threats and opportunities for the insurance industry. *The Geneva Papers on Risk and Insurance—Issues and Practice*, 34(3), 360–380. <https://doi.org/10.1057/gpp.2009.17>
- [57] Hipólito, R., Borges, M. F. R., Tavares, M. C., Vale, J., Azevedo, G., & Oliveira, J. (2025). Determinants of Environmental, Social, and Governance Measures: Evidence from European Insurance Companies. *Journal of Risk and Financial Management*, 18(5), 267. <https://doi.org/10.3390/jrfm18050267>
- [58] Hossiep, C. R., Märtins, J., & Schewe, G. (2024). Measuring organizational transparency with 10 items: Validation of a German short scale. *Measurement Instruments for the Social Sciences*, 6, Article e11209.
- [59] Hurley, P. R. (2023). Valuation of environmental, social, and governance (ESG) investment, parametric insurance and the impact on insurance underwriting and direct investment into unsustainable organizations. *The Journal of Business Leadership*, 30(1), 34–46.
- [60] Insurance Europe. (2021). Right to be forgotten must account for how insurance works. <https://www.insuranceeurope.eu/news/2478/right-to-be-forgotten-must-account-for-how-insurance-works>
- [61] Insurance Europe. (2023). Publications, доступно на <https://www.insuranceeurope.eu/publications/>
- [62] International Association of Insurance Supervisors. (2023). Issues paper on climate change risks to the insurance sector. IAIS.
- [63] J.P. Morgan. (2023). EU SFDR Explained: A guide to the EU Sustainable Finance Disclosure Regulation for investors. Доступно на <https://am.jpmorgan.com/fi/en/asset-management/institutional/investment-strategies/sustainable-investing/understanding-SFDR/>
- [64] Jadi, D., Manab, N.A., Ahmad, S.N. (2015). Insurance as a risk transfer mechanism in small and medium enterprises (SMEs). *International SME Conference (ISMEC 2014)*, Kuala Lumpur.
- [65] Jamieson, S. (2004). Likert scales: How to (ab)use them. *Medical Education*, 38(12), 1217–1218.
- [66] Kalyugina, S., Strielkowski, W., Ushvitsky, L., & Astachova, E. (2021). Sustainable development and economic growth: Interconnections and implications. *Sustainability*, 13(19), 10788.

- [67] Kanojia, R. (2014). Insurance and its role in sustainable development. *Global Journal of Finance and Management*, 6(3), 227-232.
- [68] Kenzhegulova, G. (2024). The impact of economic growth on sustainable development: An analysis of ESG indicators. *Eurasian Journal of Economic and Business Studies*, 68(4), 18–31.
- [69] Kotsantonis, S., Pinney, C., & Serafeim, G. (2016). ESG integration in investment management: Myths and realities. *Journal of Applied Corporate Finance*, 28(2), 10–16.
- [70] Keyes, C.L.M. (1998). Social well-being. *Social Psychology Quarterly*, 61(2), 121-140.
- [71] Khovrak, I. (2020). ESG-driven approach to managing insurance companies' sustainable development. *Insurance Markets and Companies*, 11(1), 42–52.
- [72] KPMG. (2021). What is SFDR? Доступно на <https://kpmg.com/ie/en/home/insights/2021/03/what-is-the-sfdr-sustainable-futures.html>
- [73] Kraus, S., Halbertstadt, J., Niemand, T., Shaw, E., & Syrja, P. (2017). Social entrepreneurship orientation: Development of a measurement scale. *International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research*, 23(1), 1–34.
- [74] Lee, H. (2019). Insurance development and economic growth. *Financial Statistical Journal*, 1(2), 1–17.
- [75] Li, Y. (2023). How does corporate ESG performance affect sustainable development: A green innovation perspective. *Frontiers in Environmental Science*, 11, 1170582
- [76] Lojanica, N., Stancic, V., & Gricar, S. (2025). Insurance, Environment, and Growth: A Panel Study Across European Countries. *Journal of Risk and Financial Management*, 18(12), 703. <https://doi.org/10.3390/jrfm18120703>
- [77] Marangwanda, A. (2025). Advancing ESG in African insurance markets: Barriers, policy alignment, and future trajectories. *International Journal of Advanced Business Studies*, 4(3), 12–32.
- [78] Marti, A., Bastida Vialcanet, R., & Marimon, F. (2024). A systematic literature review: ESG criteria implementation in the insurance industry. *Intangible Capital*, 20(1), 193–214.
- [79] Martínez, J., Piersol, C. V., Holloway, S., Terhorst, L., & Leland, N. E. (2021). Evaluating stakeholder engagement: Stakeholder-centric instrumentation process (SCIP). *Western Journal of Nursing Research*, 1–13.
- [80] Milfont, T. L., & Duckitt, J. (2010). The environmental attitudes inventory: A valid and reliable measure to assess the structure of environmental attitudes. *Journal of Environmental Psychology*, 30(1), 80–94.
- [81] Mishra, M.K. (2020). Sustainable development: linking economy and environment in the era of globalization. ZBW – Leibniz Information Centre for Economics, Kiel, Hamburg.
- [82] Namoog, S., & Abubakari, Z. (2025). The impact of environmental, social, and governance (ESG) factors on sustainable economic growth in Ghana: The mediating roles of human capital development and technological innovation. *African Journal of Empirical Research*, 6(1), 41–51.
- [83] Nenavani, J., Prasuna, A., Kumar, S. N. V., & Kasturi, A. (2024). ESG measures and financial performance of logistics companies. *Letters in Spatial and Resource Sciences*, 17(5), 1-13.
- [84] OECD. (2024). *Global Insurance Market Trends 2024*. OECD.
- [85] Oh, H. J., Lee, B., Ma, H. H., Jang, D., & Park, S. (2024). A preliminary study for developing perceived ESG scale to measure public perception toward organizations' ESG performance. *Public Relations Review*, 50(1), 102398.
- [86] Pfeifer, D., & Langen, V. (2021). Insurance Business and Sustainable Development. arXiv. Retrieved from <https://arxiv.org/abs/2102.02612arxiv.org>
- [87] Pollman, E. (2022). The making and meaning of ESG, Law Working Paper No. 659/2022. European Corporate Governance Institute.
- [88] Pollman, E. (2022). The Making and meaning of ESG. ECGI Working paper ECGI, Bruxelles.

- [89] Pong, H. K., & Man, F. L. C. (2024). The influence of environmental, social, and governance (ESG) perception on investor trust and brand relationship quality: A study among retail investors in Hong Kong. *Journal of Risk and Financial Management*, 17(10), 455.
- [90] Pranugrahaning, A., Donovan, J.D., Topple, C., Masli, E.K. (2023). Exploring corporate sustainability in the insurance sector: a case study of a multinational enterprise engaging with UN SDGs in Malaysia. *Sustainability*, 15, 1-22.
- [91] PwC. (2022). ESG: A growing sense of urgency, доступно на <https://www.pwc.com/us/en/industries/financial-services/library/esg-insurance-industry.html>
- [92] Radzi, H.M., Hamid, N.A., Ismail, R.F. (2023). An overview of environmental, social and governance (ESG) and company performance. *European Proceedings of Social and Behavioural Sciences*, 1111-1122.
- [93] Radzi, S. H. M., Abd Hamid, N., Ismail, R. F. (2023). An overview of environmental, social and governance (ESG) and company performance. *European Proceedings of Social and Behavioural Sciences (EpSBS)*, 1112–1122.
- [94] Rodríguez-Guerreiro, M.-J., Torrijos, V., & Soto, M. (2024). A review of waste management in higher education institutions: The road to zero waste and sustainability. *Environments*, 11(3), 293.
- [95] Републички завод за статистику. (2025). Становништво, доступно на <https://www.stat.gov.rs/oblasti/stanovnistvo/>
- [96] Републички завод за статистику. (2025a). БДП, доступно на <https://publikacije.stat.gov.rs/G2025/HTML/G20251240.html>
- [97] Сава осигурање (2022). Извештај о одрживости. Сава осигурање, Љубљана.
- [98] Сава осигурање (2022a). Sustainable development strategy of the Sava insurance group for 2023-2027. Сава осигурање, Љубљана.
- [99] Schanz, K.-U. (2022). The role of insurance in promoting social sustainability (Research summary, pp. 1–4). The Geneva Association.
- [100] Shea, M. I., & Hutchin, J. W. (2013). The insurance industry must champion sustainability. *Thunderbird International Business Review*, 55(6), 653–661.
- [101] Sokolovska, Z., Klepikova, O., & Cherkasova, T. (2020). An insurance company as an element of sustainable development of the state socio-economic system: Ukraine insurance companies case study. *Rivista di Studi sulla Sostenibilità*, 2019(2), 53–72.
- [102] Sim, M., & Kim, H. (2024). Measurement validation of a consumer-driven environmental, social, and governance (ESG) index for the airline industry. *Journal of Sustainable Tourism*, 32(4), 474–499.
- [103] Sood, K., & Özen, E. (2024). A systematic review of ESG in the insurance industry: Navigating the path to sustainability. *International Journal of Sustainable Development and Planning*, 19(3), 807–821.
- [104] Stricker, L., Pugnetti, C., Wagner, J., & Zeier Röschmann, A. (2022). Green insurance: A roadmap for executive management. *Journal of Risk and Financial Management*, 15(221), 1–19.
- [105] Sylos Labini, S., di Biase, P., & D'Apolito, E. (2025). Sustainability strategy and financial performance in the insurance company. *International Review of Economics & Finance*, 98, Article 103924.
- [106] The ESG Centre of Excellence. (2024). Environmental, Social and Governance (ESG) 101 Guide. The ESG Centre of Excellence, Dublin.
- [107] The International Association of Insurance Supervisors. (2024). Global Insurance Market Report (GIMAR). The International Association of Insurance Supervisors.
- [108] Tobar, R. (2025). Nonlinear nexus between ESG scores and corporate performance of insurance companies in the MENAT region: Moderating the effect of institutional quality. *Risks*, 13(1), 68. 1-21.
- [109] Turker, D. (2009). Measuring corporate social responsibility: A scale development study. *Journal of Business Ethics*, 85, 411–427.

- [110] United Nations. (2015). The 17 goals, доступно на <https://sdgs.un.org/goals>
- [111] United Nations. (2025). Sustainable development goals. Доступно на https://asdun.org/?page_id=2528&ckattempt=2&lang=en
- [112] Freeman, R. E., & McVea, J. F. (2001). A stakeholder approach to strategic management. SSRN Electronic Journal, 1–33.
- [113] Wang, H. (2024). Can ESG investment and the implementation of the new environmental protection law enhance public subjective well-being? arXiv
- [114] Wiener Stadtische. (2023). Godišnji izveštaj o poslovanju. Wiener Stadtische, Beograd.
- [115] Williams, E. (2024). The Role of ESG Principles in Enhancing Financial Performance in the Insurance Sector: A Comparative Study of the UK and Germany. JBMI Insight, 1(3), 13–24.
- [116] Xhafa, F. (2023). ESG Scores Impact on U.S. Insurance Companies' Financial Performance. Doctoral Dissertation, Sacred Heart University, Jack Welch College of Business & Technology.
- [117] Yang, R., Wu, J., Yang, C., & Albitar, K. (2024). Far-sighted through mitigating risk: Directors and officers liability insurance and corporate ESG performance. International Review of Financial Analysis, 96(Part B), Article 103719.
- [118] Yian Y, Li Y and Cao H (2023), How does corporate ESG performance affect sustainable development: A green innovation perspective. Front. Environ. Sci. 11:1170582.
- [119] Zhou, S., Rashid, M. H. U., Zobair, S. A. M., Sobhani, F. A., & Siddik, A. B. (2023). Does ESG impact firms' sustainability performance? The mediating effect of innovation performance. Sustainability, 15(6), 5586.
- [120] Zhu, Y. (2025). ESG performances and economic growth. Highlights in Business, Economics and Management, 57, 153–159.
- [121] Zimet, G.D., Dahlem, N.W., Zimet, S.G., Farley, G.K. (1988). The multidimensional scale of social support. Journal of Personality assessment, 52(1), 30-41.

3. Полазне хипотезе

Полазећи од дефинисаног предмета и циљева истраживања, као и од прегледа релевантне литературе, постављене су општа и посебне хипотезе, које ће у раду бити потврђене или оповргнуте. Хипотезе су дефинисане тако да примена *ESG* принципа у сектору осигурања утичу и на перформансе осигуравајућих друштва и на одрживи економски развој. Хипотезе приказују постојеће стање *ESG* интеграције, тренд *ESG* интеграција, факторе који подстичу *ESG* интеграцију, и њену улогу.

Општа хипотеза:

H0: Виши степен интеграције *ESG* принципа у осигуравајућем сектору Републике Србије доприноси одрживом економском развоју.

Посебне хипотезе:

H1: Већина осигуравајућих друштава у Републици Србији још увек не интегрише *ESG* принципе у своје производе и стратегије.

H2: Постоји растуће интересовања за *ESG* осигурање, посебно у сегментима неживотних и животног осигурања.

H3: Већа свест потрошача и регулаторни подстицаји могу убрзати *ESG* интеграцију у сектору осигурања Републике Србије.

H4: Примена и интеграција *ESG* принципа у сектору осигурања подстичу примену еколошких, друштвено одговорних и управљачких пракси у одрживом економском развоју.

4. Научне методе истраживања

Истраживање је базирано на комбинованом методолошком приступу, који обједињује анализу секундарних и примарних података, што омогућава свеобухватно сагледавање истраживаног проблема. Оваквим приступом омогућено је повезивање макроекономских и секторских анализа са микроекономским аспектима пословања осигуравајућих друштава.

Секундарни подаци биће прикупљени из релевантних званичних извора, укључујући извештаје Народне банке Србије, Републичког завода за статистику и годишње извештаје осигуравајућих друштава, за период од 2010. до 2024. године. Интерпретација секундарних података обухвата показатеље развијености тржишта осигурања, финансијске перформансе осигуравајућих друштава, као и одабране макроекономске индикаторе одрживог економског развоја. За интерпретацију секундарних података примениће се одабране квантитативне методе, као што су: дескриптивна статистичка анализа, компаративна анализа и друге релевантне методе.

Примарно истраживање биће спроведено путем анкетног испитивања менаџера осигуравајућих друштава и корисника осигурања. Користиће се структурисани упитник са петостепеном Ликертовом скалом, који је омогућио квантитативну процену степена примене *ESG* принципа, перцепције њиховог значаја и уочених ефеката на пословање осигуравајућих друштава. Анкетно истраживање ће обухватити: менаџере осигуравајућих друштава и кориснике осигурања.

Дескриптивна анализа биће примењена у циљу сумирања и приказа основних карактеристика прикупљених података. Корелациона анализа биће примењена да би се испитала међусобна повезаност између кључни променљивих. Овом методом анализира се јачина и смер везе између: нивоа примене *ESG* принципа, показатеља финансијске стабилности и перцепције ефеката *ESG* принципа на пословање. Регресиона анализа биће примењена за квантитативно испитивање утицаја *ESG* интеграције на финансијске перформансе и стабилност сектора осигурања. У истраживању биће примењени различити регресиони модели у складу са природом анализе променљивих и постављених хипотеза. Примена више типова регресионих модела даје свеобухватнију анализу. Користиће се једноставна линерна регресија, вишеструка линеарна регресија и бинарна логистичка регресија. У свим регресионим моделима биће укључене и одговарајуће контролне променљиве.

5. Очекивани научни допринос

Истраживање доприноси попуњавању истраживачког јазу у постојећој литератури, нарочито у домену земаља у развоју, где су емпиријске анализе *ESG* интеграције у сектору осигурања још увек ограничене. Допринос истраживања огледа се у продубљивању емпиријских сазнања о улози осигуравајућег сектора у одрживом економском развоју Републике Србије, са посебним освртом на значај интеграције *ESG* принципа.

Резултати истраживања имаће значајне практичне импликације за осигуравајућа друштва, указујући да интеграција *ESG* принципа у пословне стратегије, управљање ризицима и развој производа може допринети унапређењу финансијских перформанси, стабилности и конкурентности. Истаћи ће се и значај *ESG* оријентисаних осигуравајућих производа и унапређења транспарентности и извештавања, као инструмената за јачање поверења корисника осигурања и других заинтересованих страна.

Практични допринос односи се на формулисање препорука за осигуравајућа друштва, регулаторе и креаторе економске политике, у циљу унапређења одрживог управљања и јачања улоге сектора осигурања у процесу одрживог економског развоја. Економске политике усмерене ка одрживости треба да препознају осигуравајући сектор као важан фактор у процесу

подстицања одрживог економског развоја, посебно у контексту управљања системским ризицима и јачања финансијске стабилности.

6. План истраживања и структура рада

Полазећи од дефинисаног предмета и циљева истраживања, постављених хипотеза и предвиђеног методолошког оквира, истраживање у оквиру докторске дисертације биће реализовано кроз четири фазе. Фазе истраживања обухватају теоријско истраживање проблема, формирање одговарајуће емпиријске основе, спровођење истраживања и тестирање постављених хипотеза, као и формулисање закључака и препорука за унапређење интеграције *ESG* принципа у развој одрживог осигурања у Републици Србији који могу допринети одрживом економском развоју.

Фаза 1.

Прикупљање информација, анализа и систематизација научних резултата из области одрживог економског развоја, *ESG* принципа, одрживог осигурања, регулаторног оквира и примене *ESG* принципа у сектору осигурања.

Фаза 2.

Конструисање података и избор релевантних променљивих за анализу развијености сектора осигурања, степена интеграције *ESG* принципа, финансијских перформанси осигуравајућих друштава и показатеља одрживог економског развоја Републике Србије.

Фаза 3.

Спровођење емпиријског истраживања применом секундарних података и анкетног истраживања, статистичко тестирање постављених хипотеза.

Фаза 4.

Формулисање препорука за осигуравајућа друштва, регулаторна тела и носиоце економске политике у циљу унапређења интеграције *ESG* принципа, развоја одрживог осигурања и јачања доприноса сектора осигурања одрживом економском развоју Републике Србије, уз извођење закључних разматрања.

Оквирни садржај докторске дисертације је следећи:

1. УВОД

- 1.1. Предмет, проблем и циљеви истраживања
- 1.2. Истраживачке хипотезе
- 1.3. Методологија истраживања
- 1.4. Научни и практични допринос истраживања
- 1.5. Структура докторске дисертације

2. ОДРЖИВИ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ И *ESG* ПРИНЦИПИ

- 2.1. Концепт и детерминанте одрживог економског развоја
- 2.2. Концепт, димензије и регулаторни оквир *ESG* принципа
- 2.3. *ESG* принципи и одрживи економски развој

3. ОДРЖИВО ОСИГУРАЊЕ И *ESG* ПРИНЦИПИ

- 3.1. Улога сектора осигурања у одрживом економском развоју
- 3.2. Концепт и принципи одрживог осигурања
- 3.3. Интеграција *ESG* принципа у сектору осигурања
- 3.4. *ESG* оријентисани производи и пословне праксе
- 3.5. Ефекти *ESG* интеграције на пословање сектора осигурања

4. МЕТОДОЛОШКИ ОКВИР ИСТРАЖИВАЊА

4.1. Преглед емпиријских истраживања и модел истраживања

4.2. Извори и методе прикупљања података

4.3. Узорак, променљиве и методе анализе података

4.4. Методе тестирања хипотеза

5. АНАЛИЗА СЕКТОРА ОСИГУРАЊА И *ESG* ИНТЕГРАЦИЈЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

5.1. Стање, структура и развијеност сектора осигурања

5.2. Улога сектора осигурања у економском развоју Републике Србије

5.3. Примена *ESG* принципа и развој одрживог осигурања

6. ЕМПИРИЈСКА АНАЛИЗА *ESG* ИНТЕГРАЦИЈЕ У СЕКТОРУ ОСИГУРАЊА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

6.1. Анализа резултата емпиријског истраживања

6.2. Фактори и степен *ESG* интеграције

6.3. Ефекти *ESG* интеграције на пословање сектора осигурања

6.4. Допринос *ESG* интеграције одрживом економском развоју

6.5. Тестирање хипотеза и дискусија резултата

7. ЗАКЉУЧАК

7.1. Синтеза резултата и разматрање хипотеза

7.2. Научни и практични допринос истраживања

7.3. Препоруке за развој одрживог осигурања

7.4. Ограничења и правци будућих истраживања

ЛИТЕРАТУРА

ПРИЛОЗИ

7. Закључак и предлог

На основу изнетих образложења, Комисија закључује да кандидат Никола Медан испуњава формалне услове, предвиђене Законом о високом образовању и Статутом Факултета организационих наука, за одобрење израде докторске дисертације под насловом **„Детерминанте и улога интеграције ESG принципа у сектору осигурања у одрживом економском развоју Републике Србије”**.

Према предмету истраживања, садржају и очекиваним доприносима, предложена тема докторске дисертације има научну заснованост и припада научним подручјима која се развијају на Факултету организационих наука. Са теоријског и практичног становишта, представља релевантно подручје истраживања у оквиру уже научне области *Пословна економија и макроекономија*. Добијени резултати могу допринети бољем разумевању детерминанти и ефеката интеграције ESG принципа у сектору осигурања Републике Србије и њихове улоге у одрживом економском развоју. Резултати истраживања могу послужити као основа за унапређење пословних стратегија, управљања ризицима и развоја одрживих осигуравајућих производа, као и за формулисање препорука осигуравајућим друштвима, регулаторним телима и креаторима економске политике у циљу јачања улоге сектора осигурања у одрживом економском развоју Републике Србије.

На основу свега наведеног, Комисија предлаже Наставно-научном већу Факултета организационих наука да прихвати предложену тему и одобри израду пријављене докторске дисертације кандидата Николе Медана под називом: **„Детерминанте и улога интеграције ESG принципа у сектору осигурања у одрживом економском развоју Републике Србије“**. За ментора докторске дисертације предлаже се др Сандра Једнак, редовни професор Факултета организационих наука Универзитета у Београду.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ:

др Сандра Једнак, редовни професор,
Универзитет у Београду - Факултет организационих наука

др Наташа Петровић, редовни професор,
Универзитет у Београду - Факултет организационих наука

др Вељко Дмитровић, редовни професор,
Универзитет у Београду - Факултет организационих наука

др Јелена Миновић, научни саветник,
Институт економских наука, Београд

Београд, 14.09.2026